

Ενότητα 6^η

«Ο χιονάνθρωπος και το κορίτσι» Η κορυφαία - Γραμματική

Πώς κλίνονται οι προσωπικές αντωνυμίες

	Ενικός Αριθμός	Πληθυντικός Αριθμός
Πτώσεις	Α' πρόσωπο	Α' πρόσωπο
Ονομαστική	εγώ	εμείς
Γενική	εμένα (μου)	εμάς (μας)
Αιτιατική	εμένα (με)	εμάς (μας)
Κλητική	-	-

→ αδύνατοι
→ δυνατοί

	Ενικός Αριθμός	Πληθυντικός Αριθμός
Πτώσεις	Β' πρόσωπο	Β' πρόσωπο
Ονομαστική	εσύ	εσείς
Γενική	εσένα (σου)	εσάς (σας)
Αιτιατική	εσένα (σε)	εσάς (σας)
Κλητική	εσύ	εσείς

Ενικός Αριθμός			
Γ' πρόσωπο			
Ονομαστική	αυτός (τος)	αυτή (τη)	αυτό (το)
Γενική	αυτού (του)	αυτής (της)	αυτού (του)
Αιτιατική	αυτόν (τον)	αυτή(ν) (την)	αυτό (το)
Κλητική	-	-	-

Πληθυντικός Αριθμός			
Γ' πρόσωπο			
Ονομαστική	αυτοί (τοι)	αυτές (τες)	αυτά (τα)
Γενική	αυτών (τους)	αυτών (τους)	αυτών (τους)
Αιτιατική	αυτούς (τους)	αυτές (τις, τες)	αυτά (τα)
Κλητική	-	-	-

Να θυμάσαι : Το τις μπαίνει πριν από το ρήμα και το τες μετά από αυτό. Παράδειγμα : Αν ^{Προσ. αν} τις συναντήσεις , ^ρρώτα ^{Προσ. αν} τες αν μπορείς .

Μέσα στις παρενθέσεις είναι οι αδύνατοι τύποι των προσωπικών αντωνυμιών , που μοιάζουν με τα άρθρα . Οι αντωνυμίες μπαίνουν μπροστά από τα ρήματα , ενώ τα άρθρα μπροστά από τα ουσιαστικά και τα επίθετα .

Άσκηση

Υπογράμμισε με κόκκινη ξυλομπογιά τα άρθρα και με πράσινη τους αδύνατους τύπους των προσωπικών αντωνυμιών

Είδα τον Πέτρο. Τον είδα που έπαιζε στο πάρκο.

Συνάντησα την Ελένη και τη ρώτησα από πού πήρε την τσάντα της .

Τη γιαγιά την πήγαν στο νοσοκομείο , γιατί αρρώστησε.

Τους έδωσαν τα δώρα και τους ευχήθηκαν καλή χρονιά.

Τις στολές τους τις έραψαν στη μοδίστρα της γειτονιάς.

Της Ελένης της αρέσουν πολύ τα γλυκά .

Όνομα : _____

1 Συμπληρώνω τις παρακάτω προτάσεις με τις κατάλληλες προσωπικές αντωνυμίες :

💧 _____ μιλώ και _____ δε με προσέχεις.

💧 « _____ είναι σπουδαίος άνθρωπος», είπε η Μαρία για το δάσκαλό της.

💧 _____ ζωγραφίζουμε και _____ ετοιμάζουν το ταμπλό.

💧 _____ εκεί κάτω, προσέχετε.

2 Υπογραμμίζω τις προσωπικές αντωνυμίες στον παρακάτω διάλογο :

- Εγώ προτιμώ γάλα με δημητριακά για πρωινό. Ξέρω ότι κι εσύ το προτιμάς.

- Εμένα εννοείς; Ναι, βέβαια, μου αρέσουν πολύ. Εσένα σ' αρέσει το γάλα με κακάο ;

- Φυσικά! Αρέσει και σ' αυτόν τον καινούριο μαθητή που ήρθε χθες στην τάξη.

3 Υπογραμμίζω στο παρακάτω κείμενο τους αδύνατους τύπους των προσωπικών αντωνυμιών με κόκκινο και κυκλώνω τα οριστικά άρθρα με πράσινο χρώμα (επιλέγω από τις έντονα γραμμένες λέξεις) :

Η αλήθεια είναι πως τον Μιχάλη και τον Σάκη σου 'ρχοτανε πολλές φορές η όρεξη να τους δείρεις.

Συχνά τα έβλεπες να κάνουν το δωμάτιο άνω κάτω και κανείς να μην τους μαλώνει.

Τα μεσημέρια τα έβλεπες να παίζουν στον κήπο.

4 Να γράψεις την κατάλληλη προσωπική αντωνυμία στη θέση κάθε ονόματος.

α) Ο Τάκης διαβάζει τα μαθήματά του.

.....

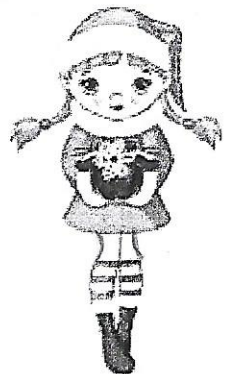
β) Το ποτάμι κυλάει.

.....

γ) Τα λουλούδια ανθίζουν.

.....

δ) Η Άννα και η μητέρα της πήγαν για ψώνια.

4 Παρατήρησε τις λέξεις με τα έντονα γράμματα και σημείωσε (AP), αν πρόκειται για άρθρο, ή (AN), αν πρόκειται για προσωπική αντωνυμία. Το παράδειγμα θα σε βοηθήσει.

- Είδα **το** ποδηλατό σου μπροστά στην είσοδο. → **AP**
- Υποσχέθηκα να μην **το** ξεχάσω. →
- **Του** χάρισα ένα λογοτεχνικό βιβλίο. →
- Τα βαγόνια **του** τρένου γέμισαν επιβάτες. →
- **Τους** είδα στην τηλεόραση. →
- Τα συνεργεία των δήμων καθάρισαν **τους** δρόμους. →

5 Μετάφερε τις παρακάτω προτάσεις στον πληθυντικό αριθμό.

- Φροντίζω το φυτό ποτίζοντάς το καθημερινά.
.....
- Του διάβασα την είδηση.
.....
- Αυτή πηγαίνει και μου ψωνίζει.
.....
- Ποιος σου έδωσε αυτή την πληροφορία;
.....
- Πότε θα μου επιστρέψεις το βιβλίο που σου δάνεισα;
.....

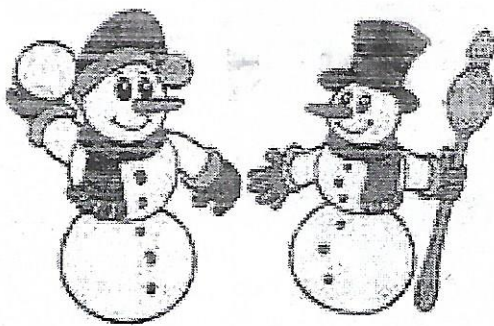
6 Υπογράμμισε τις προσωπικές αντωνυμίες (δυνατούς και αδύνατους τύπους) στο παρακάτω κείμενο.

Εσένα δηλαδή σε ενοχλεί που προχωράς όρθιος; ρώτησε εκείνο σκόπιμα.

Την ήξερε την περίπτωση του ιππόκαμπου. Είχε περάσει κι εκείνο τις δικές του ανησυχίες και μπορούσε να τον καταλάβει. Άρχισε λοιπόν να του διηγείται μια ιστορία για τότε που συναντήθηκε μ' έναν καρχαρία.

(Σύρμω Μιχαήλ, *Όστε εγώ είμαι ο παράξενος, ει,*
εκδόσεις Παπαδόπουλος)

ΓΛΩΣΣΑ

Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

κάτω από το χιόνι,

Πρέπει να ξέρω : 74

- Οι λέξεις αποτελούνται από μικρά κομμάτια που τα λέμε συλλαβές. Ανάλογα με τον αριθμό των συλλαβών, χωρίζουμε τις λέξεις σε :
 - Μονοσύλλαβες : που έχουν μία μόνο συλλαβή. π.χ. φως, και (οι μονοσύλλαβες λέξεις δεν παίρνουν τόνο (εκτός από τα πού, πώς, ή στις περιπτώσεις που έχουμε ήδη πει).
 - Δισύλλαβες : που έχουν δύο συλλαβές. π.χ. κά - τω, παί - ζω
 - Τρισύλλαβες : που έχουν τρεις συλλαβές. π.χ. σε - λί - δα, δια - βά - ζω
 - Πολυσύλλαβες : που έχουν παραπάνω από τρεις συλλαβές. π.χ. σο - κο - λά - τα
- Οι συλλαβές που σχηματίζουν τις λέξεις έχουν όνομα :
 - Η τελευταία συλλαβή λέγεται λήγουσα. π.χ. χαρά → χα - ρά (ρά → λήγουσα)
 - Η προτελευταία συλλαβή (δεύτερη από το τέλος) λέγεται παραλήγουσα. π.χ. καλοκαίρι → κα - λο - καί - ρι (καί → παραλήγουσα)
 - Η τρίτη συλλαβή από το τέλος λέγεται προπαραλήγουσα. π.χ. παράθυρο → πα - ρά - θυ - ρο (ρά → προπαραλήγουσα)
- Προσοχή ! Καμία λέξη δεν τονίζεται πιο πάνω από την προπαραλήγουσα.

1 Χωρίζω σε συλλαβές τις παρακάτω λέξεις :

κίτρινο : _____

άρρωστος : _____

γράμμα : _____

αστραπές : _____

όρθιος : _____

Οκτώβριος : _____

αστέρι : _____

μάτια : _____

καταεξήμα : _____

παίρνω : _____

ναυτικός : _____

συντροφιά : _____

κάστρο : _____

υπεύθυνη : _____

έκφραση : _____

όποιος : _____

2 Κυκλώνω στις παρακάτω λέξεις :

- τη λήγουσα : αυλή, καλημέρα, καράβι, χιόνι, δήμαρχος
- την προαλήγουσα : πατρίδα, κάμπος, ανθίζω, Απρίλιος, οδηγός
- την προπροαλήγουσα : δάσκαλος, άνθρωπος, ευτυχία, παλικάρι

3 Γράφω τις συλλαβές των παρακάτω λέξεων στη σωστή στήλη, όπως στο παράδειγμα :

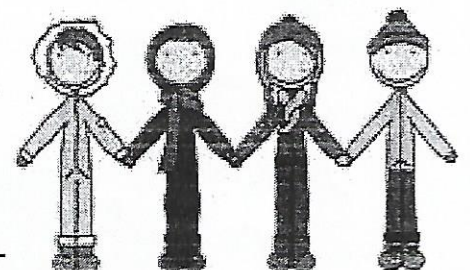
Λέξεις	Προπροαλήγουσα	Προαλήγουσα	Λήγουσα
τροφή		τρο	φή
κατσικά			
παίζοντας			
μεγάλος			
μνημείο			
αηδόνι			
σπουργίτης			
αγόρι			
αίθουσα			
γάδαρος			
δουλειά			

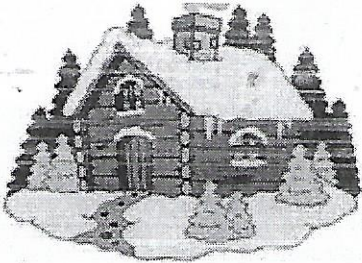
4 Γράφω τις παρακάτω λέξεις στη σωστή στήλη, όπως στο παράδειγμα :

κόρη, επιτυχία, λάστιχο, εμένα, από, μια, κορίτσι, χελιδόνι, πια, μυστικά, βλαστός, σας, καταγίδα, καιρός, χιονόπτωση, με, τόπους, βόρεια, και, ευχαριστώ

Μονοσύλλαβες	Δισύλλαβες	Τρισύλλαβες	Πολυσύλλαβες
	κόρη		

Όνοματεπώνυμο : _____

Πρέπει να ξέρω :

Οι λέξεις αποτελούνται από μικρά κομμάτια που τα λέμε συλλαβές.

□ Ο χωρισμός μιας λέξης σε συλλαβές λέγεται συλλαβισμός.

□ Στο συλλαβισμό πρέπει να γνωρίζω ότι :

➤ Κάθε συλλαβή πρέπει να έχει οπωσδήποτε ένα φωνήεν. π.χ. κή - πος

Ένα φωνήεν μπορεί να αποτελέσει και μόνο του συλλαβή σε μια λέξη. π.χ. α - έ - ρας

➤ Δύο σύμφωνα δε χωρίζονται, όταν από αυτά αρχίζει ελληνική λέξη.

π.χ. πα - τρι - δα (τρ → τρένο)

➤ Δύο σύμφωνα χωρίζονται στο συλλαβισμό, όταν απ' αυτά δεν αρχίζει ελληνική λέξη. π.χ. γιορ - τή (δεν υπάρχει ελληνική λέξη που ν' αρχίζει από ρτ...)

➤ Τρία ή περισσότερα σύμφωνα δε χωρίζονται, όταν από τα δύο πρώτα σύμφωνα αρχίζει ελληνική λέξη. π.χ. ε - χθρός (υπάρχει ελληνική λέξη από χθ → χθες)

➤ Τρία ή περισσότερα σύμφωνα χωρίζονται στο συλλαβισμό, όταν από τα δύο πρώτα σύμφωνα δεν αρχίζει ελληνική λέξη. Τότε, το πρώτο σύμφωνο συλλαβίζεται με το προηγούμενο φωνήεν, ενώ τα άλλα δύο με το επόμενο φωνήεν.

π.χ. άν - θρω - πος (δεν υπάρχει ελληνική λέξη που ν' αρχίζει από νθ...)

➤ Δύο όμοια σύμφωνα χωρίζονται πάντα στο συλλαβισμό (μμ, νν, λλ, γγ, κ.τ.λ.)

π.χ. άμ - μος, σύν - νε - φο, άλ - λος, φεγ - γά - ρι

➤ Τα δίψηφα σύμφωνα μπ, ντ, γκ, τσ, τζ, δε χωρίζονται.

π.χ. κα - μπά - να, κα - ντή - λι, α - γκι - να - ρα, κα - τσί - κα

➤ Τα δίψηφα φωνήεντα αι, ει, οι, υι, ου και οι συνδυασμοί αυ και ευ, δε

χωρίζονται. π.χ. μαύ - ρο, και - ρός, κού - κλα, φεύ - γω

➤ Οι καταχρηστικοί δίφθογγοι όι, όη, άι, αη, ια, να, εια, οια, δε χωρίζονται.

π.χ. κο - ρόι - δο, γάι - δα - ρος, αη - δό - νι, δου - λειά, κά - ποια

• Σημείωση : Όταν κάνουμε συλλαβισμό, ανάμεσα στις συλλαβές βάζουμε ενωτικό (-) για να χωρίσουμε τις συλλαβές μεταξύ τους.

1 Χωρίζω σε συλλαβές τις παρακάτω λέξεις :

νεαρός : _____

ουσιαστικό : _____

ποίημα : _____

αγγίζω : _____

ανάγκη : _____

γέννηση : _____

είδηση : _____

αύριο : _____

αρχηγός : _____

εκστρατεία : _____

πρέπει : _____

βαλίτσα : _____

2 Κυκλώνω τις λέξεις που είναι σωστά χωρισμένες σε συλλαβές :

κου - ρτί - να

στά - βλος

ε - βδο - μά - δα

λά - μπει

κουρ - τί - να

στάβ - λος

εβ - δο - μά - δα

λάμ - πει

πάσ - τα

έλε - γχος

ά - δει - α

καη - μός

πά - οτα

έ - λεγ - χος

ά - δεια

κα - η - μός

Βάζω ✓ στα κουτάκια, όταν οι προτάσεις είναι προσωποποιήσεις :

Η αυγούλα ξύπνησε και καλημέρισε τα παιδιά.

Η αυγούλα πρόβαλε πίσω από το βουνό.

Η χελιδόνα ταΐζει τα μικρά της.

Η χελιδόνα διηγούνταν στα δέντρα τις περιπέτειές της.

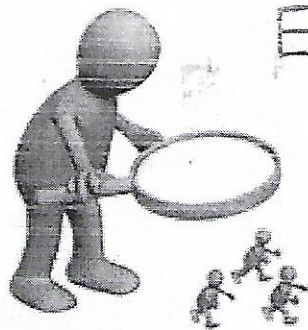
Η βάρκα άρχισε να χοροπηδά στα κύματα.

Η βάρκα πλέει στα ανοιχτά της θάλασσας.

Όνοματεπώνυμο : _____

Πρέπει να ξέρω :

- Οι λέξεις που φανερώνουν σε ποιον ανήκει κάτι λέγονται κτητικές αντωνυμίες. Και αυτές οι αντωνυμίες έχουν δυνατούς και αδύνατους τύπους, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα :

Α' πρόσωπο		Β' πρόσωπο		Γ' πρόσωπο	
Ενικός αριθμός		Ενικός αριθμός		Ενικός αριθμός	
δυνατοί τύποι	αδύνατοι τύποι	δυνατοί τύποι	αδύνατοι τύποι	δυνατοί τύποι	αδύνατοι τύποι
δικός μου	μου	δικός σου	σου	δικός του / της	του / της
δική μου		δική σου		δική του / της	
δικό μου		δικό σου		δικό του / της	
Πληθυντικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
δυνατοί τύποι	αδύνατοι τύποι	δυνατοί τύποι	αδύνατοι τύποι	δυνατοί τύποι	αδύνατοι τύποι
δικός μας	μας	δικός σας	σας	δικός τους	τους
δική μας		δική σας		δική τους	
δικό μας		δικό σας		δικό τους	

- Το επίθετο δικός, δική, δικό κλίνεται όπως το επίθετο καλός, -ή, -ό.

- Προσοχή! Για να μην μπερδεύουμε τους αδύνατους τύπους των κτητικών αντωνυμιών με τους αδύνατους τύπους των προσωπικών αντωνυμιών, αρκεί να θυμόμαστε ότι οι προσωπικές αντωνυμίες βρίσκονται πριν ή μετά από οήματα, ενώ οι κτητικές αντωνυμίες μπαίνουν μετά τα ουσιαστικά.

π.χ. **Του** είπα την αλήθεια. Δώσε **μου** τη γόμα. (προσωπικές αντωνυμίες)
 Έσπασα το ρολόι **του**. Έχασα τη γόμα **μου**. (κτητικές αντωνυμίες)

1 Υπογραμμίζω με κόκκινο τις κτητικές αντωνυμίες στο παρακάτω κείμενο :

Το σπίτι μας στο χωριό μου είναι πολύ όμορφο. Όταν πηγαίνω τα καλοκαίρια εκεί συναντώ τους φίλους μου και περνάμε πολύ καλά μαζί.

Το δικό μου χωριό βρίσκεται στην Ήπειρο. Εκεί μένουν μόνιμα ο παππούς μου και η γιαγιά μου.

2 Γράφω τις παρακάτω φράσεις, αντικαθιστώντας τις κτητικές αντωνυμίες με τους αδύνατους τύπους τους, όπως στο παράδειγμα :

το δικό τους σκυλάκι	→	το σκυλάκι τους
η δική μου οικογένεια	⇒	_____
ο δικός μου φίλος	⇒	_____
των δικών της τετραδίων	⇒	_____
τις δικές τους ζωγραφίες	⇒	_____
το δικό σας σπίτι	⇒	_____
οι δικοί μας μαρκαδόροι	⇒	_____

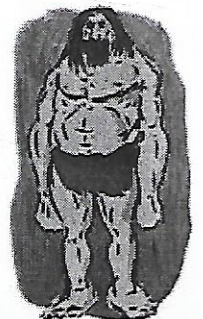
3 Γράφω τις παρακάτω φράσεις, αντικαθιστώντας τους αδύνατους τύπους των κτητικών αντωνυμιών με τους δυνατούς τύπους τους, όπως στο παράδειγμα :

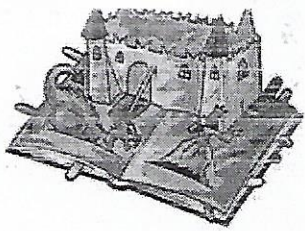
το δωμάτιό τους	→	το δικό τους δωμάτιο
τα ξαδέφια σας	⇒	_____
η γιαγιά του	⇒	_____
η γιορτή μας	⇒	_____
ο πατέρας σου	⇒	_____
το σχολείο τους	⇒	_____

4 Υπογραμμίζω με κόκκινο τις κτητικές αντωνυμίες και με πράσινο τις προσωπικές αντωνυμίες στις παρακάτω προτάσεις :

☹ Σας άρεσε η προσπάθειά μας ;	☹ Έχουν όλοι οι επιβάτες τη θέση τους ;
☹ Τους κάλεσαν στη γιορτή τους.	☹ Μας τελείωσαν τα καύσιμα.
☹ Είχε τα δικά του έξοδα, του φορτώθηκαν κι εσύ ...	

Όνοματεπώνυμο : _____

ΓΛΩΣΣΑ

Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Ο εγωιστής Γίγαντας

1 Χωρίζω σε συλλαβές τις παρακάτω λέξεις :

πέτρα : _____

πόρτα : _____

μπισκότα : _____

καλαμπόκι : _____

ζέστη : _____

βιβλιοθήκη : _____

κορόιδο : _____

άγγελος : _____

έκφραση : _____

μαθαίνω : _____

δουλειά : _____

τόλμη : _____

2 Κυκλώνω στις παρακάτω λέξεις :

♦ τη λήγουσα : πράξη, κηπουρός, βουνοκορφή, καρδιά, πλατεία

♦ την παραλήγουσα : μέλισσα, γίγαντας, καημός, όμοια, βαμβάκι

♦ την προπαραλήγουσα : απάντηση, καταστροφή, πράγματα, όργωμα

3 Υπογραμμίζω στο παρακάτω κείμενο τους αδύνατους τύπους των προσωπικών αντωνυμιών με κόκκινο και τα οριστικά άρθρα με πράσινο χρώμα :

* Αλήθεια, τους συνάντησες τους φίλους σου χθες ;

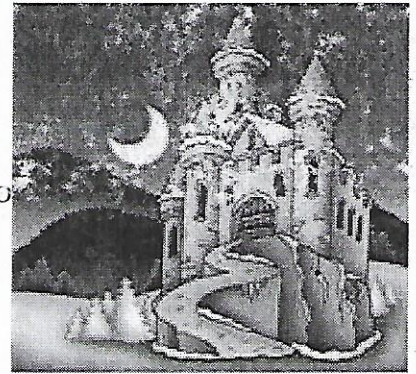
* Το φόρεμά μου το αγόρασα από την Αθήνα.

* Την παλιά ισάντα μου θα τη χαρίσω στην ξαδέρφη μου.

* «Το ξέχασα το βιβλίο της Ιστορίας», είπε ο Κυριάκος..

* Ρώτησέ τες αν θα φέρουν μαζί τους τις κιθάρες τους.

* «Σας ευχαριστώ πολύ για τα καλά σας λόγια» είπε η μαμά στη δασκάλα.

4 Υπογραμμίζω με κόκκινο τις κτητικές αντωνυμίες και με πράσινο τις προσωπικές αντωνυμίες στις παρακάτω προτάσεις :

☹ Μου έφερες το βιβλίο μου ;

☹ Του είπα να πάει στο σπίτι του.

☹ Σου στέλνει χαιρετίσματα η Μάρθα.

☹ Τους μοίρασες τα τετράδιά τους ;

☹ Το είδα με τα μάτια μου !

☹ Ο παπαγάλος σου με τσίμπησε στο δάχτυλο.

☹ Πες του ότι θέλεις να δανειστείς το τετράδιό του για να γράψεις τις ασκήσεις.

Ονοματεπώνυμο : _____

1. Να ξαναγράψεις τις προτάσεις , χρησιμοποιώντας τους αδύνατους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας.

Εμένα ρωτάει;
Εμάς μιλάς;
Περίμενε αυτήν!

Τι λέει σ' αυτόν;
Αυτούς θέλουν στην ομάδα.
Γιατί μαλώνει εσένα;
Χάρισα σ' αυτήν ένα βιβλίο.
Ν' ακούσετε αυτούς;
Τηλεφώνησε σε εσάς;

Με ρωτάει;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Να συμπληρώσεις τις προτάσεις όπως στο παράδειγμα:

Δυνατοί τύποι

Αδύνατοι τύποι

(εγώ)	Ο πατέρας φώναξε εμένα .	➤	Ο πατέρας με φώναξε.
(εσύ)	Η μητέρα ντύνει	➤	Η μητέρα..... ντύνει.
(αυτός)	Ο δάσκαλος έδειξε σ'.....	➤	Ο δάσκαλος..... έδειξε.
(εμείς)ρωτήσατε;	➤ρωτήσατε;
(εσείς)	Η διευθύντρια θέλει..... Διηγείται την ιστορία	➤	Η διευθύντρια..... θέλει.
(αυτοί)	σ'.....	➤διηγείται την ιστορία.

1. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις έχουν **προσωποποίηση**; Να σημειώσεις **Σ** (σωστό) και **Λ** (λάθος) στις παρακάτω προτάσεις που περιέχουν **προσωποποιήσεις**:

- Η φύση όλη γύρω γελά. {.....}
- Η γιαγιά αγκάλιασε τον εγγονό της. {.....}
- «Έστησε ο έρωτας χορό με τον τρελό Απρίλη» {.....}
- Με κοιτούσε περίεργα. {.....}
- Τα ορμητικά κύματα χτυπούσαν τα βράχια. {.....}
- Τα παιδιά παίζουν στο δωμάτιό τους. {.....}
- Ο Όλυμπος κι ο Κίσαβος, τα δυο βουνά μαλώνουν. {.....}

2. Να υπογραμμίσεις στις παρακάτω προτάσεις τους **αδύνατους τύπους των προσωπικών αντωνυμιών**.

- Τα βιβλία που έφερες άφησέ τα εδώ.
- Τη φώναξα για να γνωρίσει τη Μαίρη.
- Έλα να δεις τον κήπο , που τον έφτιαξα εγώ.
- Τους φίλους σου να τους καλέσεις όλους.
- Προσπάθησα να το φτιάξω αυτό το παιχνίδι.
- Του δάνεισα το βιβλίο μου.

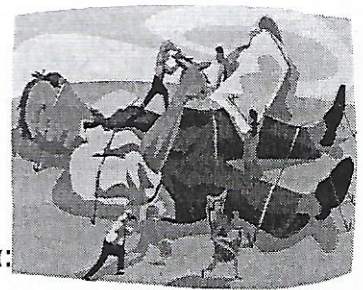
Τάξη Γ'

Όνομα _____

Επώνυμο _____

ΓΛΩΣΣΑ

«Ο εγωιστής Γίγαντας»

1. Να γράψεις τις παρακάτω φράσεις όπως στο παράδειγμα:

⇒ το δωμάτιό του	το δικό του δωμάτιο
⇒ στην αυλή μας	_____
⇒ τα γατάκια της	_____
⇒ η γιορτή μας	_____
⇒ του παππού τους	_____
⇒ το ποδήλατό σου	_____

2. Να ξεχωρίσεις ποιες από τις παρακάτω αντωνυμίες είναι προσωπικές και ποιες είναι κτητικές.

- ⊘ Μου έφερες την τσάντα μου; (προσωπική – κτητική)
- ⊘ Του είπα να πάει αμέσως στο σπίτι του. (..... -)
- ⊘ Πες του κάτι για το γιο του. (..... -)
- ⊘ Η Βιβή σου στέλνει τις ευχές της. (..... -)
- ⊘ Τους πήγες στο σπίτι τους; (... -)

3. Να γράψεις δίπλα σε κάθε λέξη την αντίθετή της.

⇒ στενό	⇒ γεμάτο
⇒ παντού	⇒ βρόμικος
⇒ πίσω	⇒ ζέστη
⇒ ακριβός	⇒ γέρος

4. Να ξαναγράψεις τις προτάσεις αλλά με την αντίθετη σημασία των υπογραμμισμένων λέξεων.

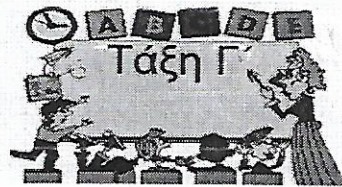
▶ Ξυπνάω αργά την Κυριακή.	Ξυπνάω νωρίς την Κυριακή.
▶ Μένουμε πολύ κοντά.	
▶ Η λίμνη είναι βαθιά.	
▶ Είναι κανείς εκεί;	
▶ Ανάψτε τα φώτα.	
▶ Το φορτηγό έστριψε αριστερά.	
▶ Ανεβαίνω τη σκάλα.	

5. Να συμπληρώσεις τις παρακάτω οικογένειες λέξεων.

- ▶ μαύρος, μαυρίζω, μαυρίλα, μαύρισμα
- ▶ διευθύνω,
- ▶ τηλέφωνο,
- ▶ ελευθερία,
- ▶ κρυώνω,
- ▶ κέρδος,
- ▶ κεφάλι,

Όνομα _____
Επώνυμο _____

ΠΡΟΣΩΠΟΠΟΙΗΣΗ

Εκφώνηση
Θεωρίας

Προσωποποίηση είναι το σχήμα του λόγου με το οποίο παριστάνονται τα άψυχα αντικείμενα ή οι αφηρημένες έννοιες με ανθρώπινη μορφή ή με ανθρώπινα συναισθήματα. Γίνονται δηλαδή ζωντανά πρόσωπα.

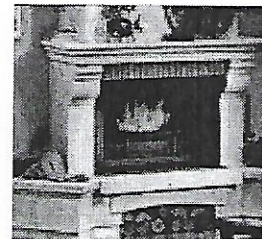
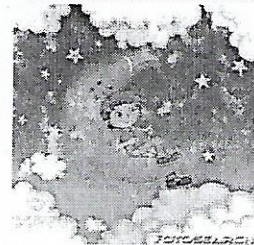
π.χ.

■ Ο Όλυμπος και ο Κίσαβος τα δυο βουνά μαλώνουν.

■ Ένα πουλάκι φώναζε από ψηλό κλαράκι.

❖ Μπορείς να υποδείξεις τις προσωποποιήσεις βάζοντας ✓;

- Το χειμώνα όλη η φύση κοιμάται.
- Το μωρό κοιμάται πολλές ώρες.
- Τα παιδιά έτρεμαν από το κρύο.
- Η φλόγα έτρεμε στο τζάκι.
- Κοιμήσου αστρί, κοιμήσου αυγή ..
- Κοιμήσου παιδί μου η ώρα είναι 11.
- Το φεγγάρι κάνει βόλτα ...
- Η Μαρία έκανε βόλτα με το ποδήλατο.
- Κάποιο άγαλμα που μ' είδε με θυμήθηκε ...
- Ο Φώτης με θυμήθηκε στη γιορτή μου.
- Στη σειρά των επισήμων κάθονται θυμάρια.
- Το γλυκό αεράκι φιλούσε το πρόσωπό μας.
- Η γιαγιά φιλούσε πάντα τα εγγόνια της προτού κοιμηθούν.

ΕΠΙΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΧΑΙΙΙΕΙΙ ΤΗΙΙ ΕΠΙ ΕΝΟΝΤΙΙΙΙΙ

ΟΝΟΜΑ ΕΠΙΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΙΙ:

ΒΑΙΙΜΟΙΙ ΕΠΙΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΙΙ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

.....

1 Παρατήρηιε το κείμενο, συμπλήρωιε τα γράμματα που λείπουν και τόνιιε όπου χρειάζεται.

Όταν ξύπν.....ια το πρωί καιια την πολιτεία ντυμένη ια λευκά, ενθουσιά-
ιτηκα. Η χτεινη,ονόπτ.....ιη είχε ικεπάιιει ιπίτια και δρόμους με έναν κα-
τάλευκο μανδύα.ια ιτους φίλους μου να παίξουμε χ.....ονοπ.....λεμο ιτην
πλατεία και αυτοί δήλωιαν πρόθ.....μοι να με ακολουθήιουν. Περιπατ.....ιαμε με
δυικόλεια ωι εκεί. Φτιάξαμε έναν υπέροχο χ.....ονάνθρωπο και επιιιτρέφαμε χαρού-
μενοι ια ιπίτια μαι.

2 Γράφιε ιιι παρακάτω προτάιιειι πρώτα ιον παρατατικό και ύιτερα ιον αόρι-
ιτο.

• Η δαικάλα διορθώνει τα γραπτά.
.....
.....

• Η γιαγιά φτιάχνει μπιικότα.
.....
.....

• Το χιόνι πέφτει πυκνό.
.....
.....

• Τα παιδια κατεβαίνουν ιτην αυλή.
.....
.....

• Ο παππούιι φέρνει ξύλα για το τζάκι.
.....
.....

3 Ένωιιε τα αρκτικόλεξα με τη ιημαίια τουι.

Ο.Τ.Ε.

Ευρωπαϊκή Ένωιιη

Ε.Ε.

Οργανιιιμόιι Τηλεπιοκοινωνιών Ελλάδοιι

Δ.Ε.Θ.

Διεθνήι Έκθειιη Θειιιιλονίκηιι

Δ.Ο.Ε.

Ελληνικόιι Ερυθρόιι Σταυρόιι

Ε.Ε.Ι.

Διεθνήι Ολυμπιακή Επιτροπή

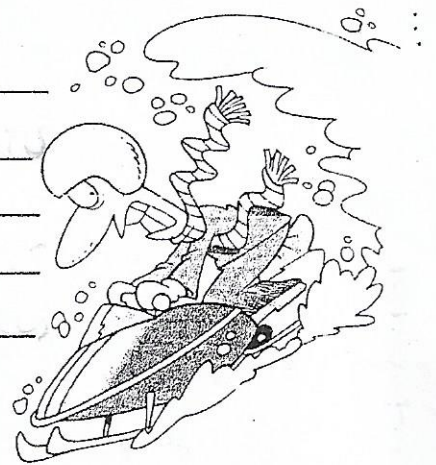

4 Συμπλήρωσε τα κενά με το σωστό τύπο του ρήματος που βρίσκεται στην παρένθεση.

- Το χιόνι (σκεπάζω, αόριστος) τις στέγες των σπιτιών.
- Τα χιονοδρομικά κέντρα (γεμίζω, αόριστος) κόσμο.
- Τις προηγούμενες ημέρες συνεργεία του δήμου (ρίχνω, παρατατικός) αλάτι στους δρόμους.
- Ο δρόμος για τα ορεινά χωριά (κλείνω, αόριστος) προσωρινά.
- Το αυτοκίνητό μας ακινητοποιήθηκε στο χιόνι. Με πολύ κόπο (περπατώ, αόριστος) ως το καταφύγιο.

5 Σχημάτισε μονολεκτικά τα παραθετικά των παρακάτω επιθέτων.

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
άνετος		
όμορφος		
σωστός		
ορεινός		
νόστιμος		

6 Σύνδεσε τις παρακάτω προτάσεις με τον κατάλληλο χρονικό ή αιτιολογικό σύνδεσμο από την παρένθεση. Κάνε όσες αλλαγές χρειάζονται και μην ξεχάσεις να βάλεις κόμμα.

- Ανησύχησε. Έμαθε τα νέα. (όταν, γιατί)
.....
- Τα ορεινά χωριά αποκλείστηκαν. Η χιονόπτωση ήταν έντονη. (όταν, επειδή)
.....
- Δεν πήγε στο σχολείο σήμερα. Ήταν άρρωστη. (γιατί, ενώ)
.....
- Περπατούσε στο δρόμο. Άκουσε έναν παράξενο θόρυβο. (επειδή, ενώ)
.....
- Αγόρασε φρούτα από το μανάβη. Ήταν πολύ φρέσκα. (όταν, γιατί)
.....
- Διάβαζα τα μαθήματά μου. Χτύπησε το τηλέφωνο. (όταν, επειδή)
.....

